

# THE REUSE ISSUE

By Dr. Panagiotis KALAGIAKOS and Dr. W. P. DODD

## **The Problem**

Although the term software crisis is an old one (McIlroy 1969), the problem that it describes is still real; today's development efforts, even using improved structured techniques, cannot effectively and efficiently cope with the size and complexity of the current projects. This results in high production cost, long development time and poor quality leading to expensive and difficult maintenance. One promising method for significantly reducing development cost and time and at the same time improving software quality is «software reuse».

## **Looking for Analogies and Identifying the Reusability Issues**

One acceptable problem-solving research behaviour is to look for analogies within other engineering fields, which faced «crisis» in the past but now have developed an effective and efficient solution environment, and apply the same or similar solutions or ideas. Analogies from classical engineering suggest that by building up:

1. A repository of components,
2. A descriptive catalogue of these standard components, and
3. Construction techniques whose characteristics are well documented, the cost and time of new construction projects can be significantly reduced, while at the same time increasing their quality. The bridge builder knows under what conditions a «suspension bridge» is the right approach and has a collection of standard girders, cables, nuts, bolts etc., which he can use in the design. In the automobile industry the same basic interchangeable parts are used in every car. Only a few items like paint colour, wheel covers, etc. differ to customize the car to the buyer's specifications. The reuse of designs and parts allows automobiles to be mass produced and makes them a profitable, affordable and reliable product. A house architect retrieves from a design repository a home design and modifies it to include a living room with stoned walls and a larger fireplace. A lawyer has built a repository of agreements and when he needs a shipping agreement retrieves one from the repository and customizes it. Reuse appears in the software engineering field as an indisputably positive idea and that because it is a natural idea.

The previously expressed reuse-driven analogical examples lead to the conclusion that in order to reuse a specific component, a repository should exist containing this component; this statement implies that tools have to be first developed for the construction of the proper repositories. When the repository (e.g. a library) gets constructed, its existence has to be justified by populating it with components that can easily be reused in a new activity. In order to satisfy this goal, techniques need to be developed for inserting components into the library, for cataloguing components, as well as for retrieving a component from the library in order for it to be used.

When searching a library for a reusable component, the ideal situation is that a

component will be identified that exactly meets a specific need. But often, this is not the case; what most frequently happens is that a component is found in the repository close enough to our specifications, but which needs modification before it is reused, in order to satisfy exactly our new construction goals. So, the modification activity is frequent in reusability. But modification requires a considerable consumption of scarce resources (time, people, computer power, etc.) and, as a result, defines a significant cost associated with reuse; efforts have to be made in order to keep this adaptation cost to a minimum. The following paragraph aims at identifying and clarifying this issue.

In real life successful adaptation of a component, e.g. a home design, requires a clear understanding of the component in order to identify the correct points that need modification. This problem-solving behaviour and procedure should also be followed in software engineering; before a software engineer adapts a component (s)he must first acquire an effective and deep understanding of that component in order to be able to identify the correct points where the appropriate changes can be made with the least possible cost. This statement implies that the time and cost required for adaptation depend on how well we know the component we want to change before we attempt to change it, which leads to the conclusion that the understandability of a component is a key concept. By increasing the quality and the quantity of information about the external and internal environment of a specific component, the knowledge for that component and, as a result, its understandability level increases. This information should be stored in the repository, and associated with the specific code component, so that it can be retrieved at any time.

After the necessary adaptations, the selected components have to be interconnected for the creation of a new system. The components that exist in the repository should be easily interconnected and should have the ability, when interconnected, to form a realistic software model of the problem domain. Using the Object-Oriented Paradigm, a repository can be populated with objects, and systems can be constructed that more closely model the real world.

### **Reuse Idea is not New**

Reuse, as a concept in the software engineering field, is not new. Wegner, 1984<sup>1</sup> notes that Wilkes, Wheeler, and Gill in 1950 recognized the importance of software libraries of reusable programs. McIlroy, 1969<sup>2</sup> proposed a reusable software components technology to parallel components technologies for products such as automobiles. But to apply an idea, tools are necessary in order to build supportive systems which will give life to this idea, achieving the maximum benefits from it.

Several attempts have been made to realize some of the benefits of reuse. These attempts resulted in software reuse in the form of mathematical subroutine libraries, libraries of operating systems, language processors, report generators, compiler generators, fourth-generation languages, and many application-specific packages. However, to cope with the size and complexity of current and future software development efforts, increased reusability needs to be achieved. This leads to the conclusion that systems should be developed, which include tools for the proper management of the questions and issues that were identified during the previous discussion, leading to pragmatic reuse support engineering environments.

1. Wegner, P.: «Capital-Intensive Software Technology», *IEEE Software*, 1(3), July 1984.

2. McIlroy, M.D.: «Mass-Produced Software Components», *Software Engineering Concepts and Techniques: 1968 NATO Conference Software Engineering*, J.M. Buxton, P. Naur, and B. Randell, eds., Petrocelli/Charter, New York, 1969, pp. 88-98.

## Φιλόδοξες επιδιώξεις του Κέντρου των Περιφερειών της Ευρωπαϊκής Μεσογείου για το Περιβάλλον

Το Κέντρο των Περιφερειών της Ευρωπαϊκής Μεσογείου για το Περιβάλλον, του οποίου η επίσημη έναρξη εργασιών αναγγέλθηκε προ ημερών, έχει συσταθεί από τις Μεσογειακές Περιφέρειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ισπανίας, Γαλλίας, Πορτογαλλίας, Ιταλίας, Ελλάδος) ως διεθνής μη Κυβερνητικός Οργανισμός, με έδρα την Αθήνα.

Το Κέντρο, το οποίο έχει χαρακτηριστεί στην Ελλάδα νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, βάσει ειδικού νόμου (Ν.2347/1995) αποτελεί, κατά τους Ιδρυτές του, «ένα διεθνές δίκτυο πολυεπίπεδων διαπεριφερειακών συνεργασιών και συναντήσεων, ένα διεθνή χώρο εμπύχωσης και προώθησης κοινών προγραμμάτων και σχεδίων στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του διεθνούς συνορεύοντος χώρου της Μεσογείου και φιλοδοξεί να συμβάλει στην διαμόρφωση περιφερειακών πολιτικών στα πλαίσια της Ε.Ε. και να ενισχύσει την εισαγωγή των αρχών της αειφορίας στις πολιτικές της περιφερειακής ανάπτυξης και της διεθνικής χωροταξίας στο ευαίσθητο περιβάλλον της Μεσογείου».

Το Κέντρο προτίθεται να συνεργασθεί με Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, ΟΤΑ, τεχνικά και επιστημονικά Ιδρύματα, Σωματεία, με μη Κυβερνητικούς Οργανισμούς, ώστε να υπάρχει ευρεία συμμετοχή και ανάληψη κοινής ευθύνης στα πλαίσια διαχείρισης του Μεσογειακού Περιβάλλοντος. Το Κέντρο δρα και αναπτύσσει συνεργασίες με τις Περιφέρειες και τους Φορείς, που είναι εγκατεστημένοι κατά μήκος της Ευρωμεσογειακής ζώνης, της νότιας ακτής της Μεσογείου, και της ανατολικής Αδριατικής.

Επισημαίνεται, ότι, όπως τονίζει η Γεν. Διεθν. του Δρ. Χριστ. Δαούση, το Κέντρο χρησιμοποιεί προηγμένες τεχνολογικές εφαρμογές στον τομέα των διεθνών δια-δικτύων πληροφόρησης, οι οποίες διασφαλίζουν την ισότιμη πρόσβαση των συνεργαζόμενων Φορέων και συμβάλλουν στην ενίσχυση της περιφερειακής συνοχής και της ισόρροπης ανάπτυξης του χώρου. Η δράση αυτή του Κέντρου ενισχύει την εισαγωγή της κοινωνίας των πληροφοριών στις πολιτικές περιφερειακής ανάπτυξης και συμβάλλει στην σύγκλιση μεταξύ πλεονεκτουσών και μειονεκτουσών περιοχών, αποδεσμεύοντας ιδίως τις παραμεθόριες περιοχές από ενδεχόμενα φυσικά και γεωγραφικά εμπόδια.

Θ.

Τρύφ. Ι. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

τόμος 1ος

Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

• Θεσσαλονίκη, 1997

**Ioanna KONDYLI**, Avocat: La protection de la Famille par la réserve héréditaire en droits français et grec comparés. Biblioth. de Droit Privé, tome 275, L.G.D.J. Paris, 1997.

«La protection de la famille par la réserve héréditaire en droits français et grec comparés». είναι ο τίτλος της διδακτορικής διατριβής (doctorat d'Etat régime, 1974), της κυρίας Ιωάννας Κονδύλη, Δικηγόρου Αθηνών, που εξεδόθη από τον εκδοτικό οίκο L.G.D./MONTCHRESTIEN των Παρισιών ως 275ος τόμος της σειράς Bibliothèque de Droit Privé, που ίδρυσε ο Καθηγητής Henry Solus και διευθύνει ο Καθηγητής Jacques Ghestin.

Την Εισαγωγή του βιβλίου έχει γράψει ο ομότιμος Καθηγητής του Πανεπιστημίου Pantheon Assas (Paris II) ενώπιον πενταμελούς Επιτροπής αποτελούμενης από τους Καθηγητές κ. Pierre Catala και τον Πρόλογο ο Καθηγητής του Αστικού Δικαίου της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Μ. Σταθόπουλος. Η κυρία Κονδύλη υπεστήριξε την διατριβή της το έτος 1992 στο Πανεπιστήμιο Paris II κ. Pierre Catala, Directeur de la Recherche, κ. Bernard Durand, κ. Camille Jauffret-Spinosi, κ. Μ. Σταθόπουλο και κ. François Terré. Η διατριβή βαθμολογήθηκε με βαθμό «άριστα» και αργότερα τιμήθηκε από διάφορους Οργανισμούς με διάφορα βραβεία όπως: το «Βραβείο Διδακτορικής Διατριβής 1991-92» του Πανεπιστημίου Paris II, το «Πρώτο Βραβείο Διδακτορικής Διατριβής 1993-94» του Γαλλικού Κέντρου Συγκριτικού Δικαίου, το Label «Ευρωπαϊκή Διατριβή» του έτους 1992. Το βιβλίο εξεδόθη με την γενναιόδωρη χρηματοδότηση του Κοινωφελούς Ιδρύματος Αλέξανδρος Σ. Ωνάσης, του οποίου η συγγραφέας, υπήρξε εκ των πρώτων υποτρόφων. Το βιβλίο σύμφωνα με το γαλλικό σύστημα ή πρότυπο ανάλυσης ή ανάπτυξης των νομικών θεμάτων, είναι χωρισμένο σε δύο κύρια μέρη, εκ των οποίων το κάθε ένα αναδεικνύει μία από τις δύο όψεις, πλευρές, της προστασίας της οικογένειας, μέσω της νόμιμης μοίρας. Κάθε μέρος διαιρείται με την σειρά του σε δύο ενότητες, κάθε ενότητα σε δύο υποενότητες και ούτω καθ' εξής. Συνολικώς το Βιβλίο αποτελείται από 10 κεφάλαια.

Στο πρώτο μέρος με τίτλο «Η προστασία της οικογένειας ως συνόλου» διερευνάται η επίπτωση εκ των υστέρων του υποκειμενικού στοιχείου της προσωπικότητας κάθε μέλους της οικογένειας (η καλή ή κακή συμπεριφορά, διάπραξη λαθών, εκπλήρωση καθηκόντων) επί ενός, κατ' αρχήν, κατοχυρωμένου δικαιώματος.

Των δύο αυτών μερών προηγείται εκτενής και αναλυτικός Πρόλογος (46 σελ.) όπου δίδεται η φιλοσοφική και πολιτική διάσταση του κληρονομικού και, ειδικότερα,

του δικαιώματος νόμιμης μοίρας και επισημαίνεται, ότι υπάρχει αμφίδρομη σχέση μεταξύ της προστασίας της οικογένειας και της νόμιμης μοίρας. Η δεύτερη προστατεύει την πρώτη, αλλά και η πρώτη συνιστά την θεμελιώδη αιτία ύπαρξης της δεύτερης, διασφαλίζοντας την διάρκειά της μέσα στον χρόνο ή άλλως ειπείν, εμποδίζοντας την κατάρρευση της, παρά τις, πολλές φορές, δικαιολογημένες κριτικές, που κατά καιρούς δέχθηκε ο θεσμός. Το πρώτο μέρος του βιβλίου (σελ. 47-336) περιλαμβάνει δύο ενότητες και πέντε κεφάλαια, τρία η πρώτη με τίτλο «Οι αύξοντες μεριδούχοι» και δύο η δεύτερη με τίτλο «Οι φθίνοντες μεριδούχοι». Κριτήριο της διάκρισης αποτελεί η αυξητική ή μειωτική τάση της αναγκαστικής (εκ του νόμου) συμμετοχής στην απόλαυση της πατρικής (μητρικής, συγγενικής κ.λ.) περιουσίας, νοουμένης ως οικογενειακής, τάση που συνδέεται άρρηκτα με την ενίσχυση ή τη αποδυνάμωση της ιδιότητας του μέλους της στοιχειώδους κοινωνικής ομάδας οικογένειας. Αύξοντες μεριδούχοι είναι το φυσικό τέκνο, το θετό τέκνο και ο επιζών σύζυγος. Κοινό γνώρισμά τους η έλλειψη κάποιου είδους δεσμού με την οικογένεια του τεθνεώτος (είτε του νομικού, όσον αφορά στο «εξώγαμο» παιδί, είτε του βιολογικού, όσον αφορά στο υιοθετημένο παιδί και στον σύζυγο).

Φθίνοντες μεριδούχοι θεωρούνται όλοι, όσοι -αν και για πολύ διαφορετικές αιτίες- υφίστανται μείωση (πολλές φορές μάλιστα μέχρι και απώλεια) του δικαιώματος νόμιμης μοίρας τους. Διακρίνονται σε μεριδούχους φθίνοντες «de jure» και «de facto». Η μείωση των πρώτων (εκ πλαγίου συγγενείς, ανιόντες) οφείλεται σε παρέμβαση απ' ευθείας του νομοθέτη με σκοπό την προσαρμογή των κειμένων νόμων στην νέα οικογενειακή πραγματικότητα. Κρίσιμες ιστορικές στιγμές (Γαλλική Επανάσταση) ή η επεξεργασία Κωδίκων (Ναπολεόντειος, Αστικός του 1946) προσέφεραν ευνοϊκή συγκυρία για την αντανάκλαση-ενσωμάτωση στο δίκαιο της νόμιμης μοίρας των δομικών και λειτουργικών μεταβολών στο εσωτερικό της οικογένειας..

Μεριδούχοι φθίνοντες «de facto» είναι οι γνήσιοι κατιόντες (ύπαρξη βιολογικού, αλλά και νομικού δεσμού-γάμος). Αν και το οικογενειακό τους καθεστώς -στην πραγματικότητα προνόμο- δεν αμφισβητήθηκε ποτέ (άλλως τε, η νόμιμη μοίρα θεωρητικά υπάρχει και διατηρείται ως θεσμός κυρίως προς όφελός τους), εν τούτοις υφίστανται αναπόφευκτα την συνέπεια της «ανοδικής πορείας» των αυξόντων μεριδούχων, εφ' όσον βεβαίως ο νομοθέτης επιθυμεί να διατηρηθεί μία λογική ισορροπία μεταξύ της ελευθερίας της βουλήσεως και των περιορισμών της.

Η εκπληκτική σταθερότητα του κληρονομικού δικαιώματος των τέκνων αποδεικνύεται όχι μόνον τόσο από την διαχρονική και διατοπική, ποσοτική και ποιοτική (μέχρι φορολογική!) προτεραιότητα, που τους αναγνωρίζεται, αλλά κυρίως από τους διορθωτικούς μηχανισμούς τους οποίους ομοφώνως ο νομοθέτης, η νομολογία και η θεωρία επενόησαν και έθεσαν σε εφαρμογή προκειμένου να την διασφαλίσουν με τον αποτελεσματικότερο τρόπο. Υπάρχουν μηχανισμοί που συνάδουν, χωρίς ιδιαίτερες

Κωνσταντίνος ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ  
Καθηγητής Τμ. Αστ. και Περιφ. Ανάπτ. Π.Π.Κ.Π.Ε.

## ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Περίληπτικές σημειώσεις εκ σειράς παραδόσεων

Τεύχος Α'

*Επιμελεία*

Β. Δ. ΔΕΛΗΘΕΟΥ

Δρος Π.Π.Κ.Π.Ε., M. Sc. Reg. Dev.

Αθήναι, 1995

αμφισβητήσεις, προς την νομική φύση (*pars hereditatis*) της νόμιμης μοίρας, όπως π.χ. η διακύμανση αυτού του δικαιώματος σύμφωνα με τον αριθμό των δικαιούχων ή η επίπτωση συμπεριφοράς του μεριδούχου, είτε προγενέστερης του θανάτου του διαθέτου, είτε μεταγενέστερης (παραίτηση), που καταλήγει στην αποκλήρωση ή στην κήρυξη αναξιότητάς του. Αντιθέτως, υπάρχουν διορθωτικοί μηχανισμοί που προϋποθέτουν την νόμιμη μοίρα ως *pars bonorum*, εφ' όσον βασίζονται σε παραμέτρους, όπως οι ανάγκες του μεριδούχου ή το μέγεθος της κληρονομίας.

Το δεύτερο μέρος του βιβλίου (σελ. 337-520) αφιερώνεται, ασχολείται, και με την προστασία του κάθε μεριδούχου κεχωρισμένως: Είναι ενδεχόμενο κάποιος *in abstracto* δικαιούχος, ως ανήκων στην «πυρηνική» οικογένεια, *in concreto* να στερείται πλήρως ή να απολαύει μερικώς της νομίμου μοίρας του. Το μέρος αυτό διαιρείται σε δύο ενότητες και τέσσερα κεφάλαια, από δύο εκάστη. Η πρώτη ενότητα με τίτλο «Οι άμεσες προσβολές» περιλαμβάνει την αποκλήρωση και τις διαθηκικές ρήτρες που θίγουν την νόμιμη μοίρα. Αποκλήρωση εν στενή εννοία, δηλαδή στέρηση κάθε κληρονομικού δικαιώματος για λόγους ρητά και περιοριστικά προβλεπόμενους από τον νόμο κατόπιν πρωτοβουλίας του διαθέτου, αναγνωρίζει μόνον ο ελληνικός Α.Κ. Αντιθέτως, στο γαλλικό Δίκαιο, ο καταλυτικός ρόλος της κωδικοποίησης του 1804 κατέληξε στην κατάργηση της ιδιωτικής ποινής, που συνιστά η ολοκληρωτική αποξένωση από τα οικογενειακά αγαθά (κληρονομία).

Άκυρες είναι μόνον οι ρήτρες που αλλοιώνουν τα βασικά χαρακτηριστικά της αναγκαστικής διαδοχής. Αντιθέτως είναι έγκυρες οι ρήτρες που δεν θίγουν, αλλά, στην πραγματικότητα, ενισχύουν την προστασία του μεριδούχου όπως π.χ. ο διορισμός από τον διαθέτη διαχειριστού της περιουσίας του κληρονόμου, όταν αυτός είναι ανήλικος, άτομο με ειδικές ανάγκες κ.λ. Έγκυρες θα πρέπει να θεωρηθούν επίσης και οι παραβάσεις της νόμιμης μοίρας υπό όρους (σοκίνειος ρήτρα).

Τέλος, η δεύτερη υποενότητα εξετάζει τις προσβολές του δικαιώματος νομίμου

μοίρας, που οφείλονται στην παραβίαση της αρχής της ισότητας μεταξύ μεριδούχων, είτε από τον διαθέτη, είτε (κάτι που φαίνεται περίεργο) από τον νομοθέτη.

Ο διαθέτης προσβάλλει την ισότητα μεταξύ μεριδούχων είτε ποσοτικώς με δωρεές προς ένα κατιόντα, άμεσες ή έμμεσες, είτε ποιοτικώς (δωρεές καταλογιστέες μεν, οι οποίες όμως εξασφαλίζουν στον δωρεοδόχο-μεριδόχο την δυνατότητα απολαύσεως των σημαντικώτερων περιουσιακών στοιχείων της κληρονομίας).

Η μελέτη της κυρίας Ιωάννας Κονδύλη είναι συγκριτική. Σημείο αναφοράς αποτελούν το γαλλικό και το ελληνικό Δίκαιο. Εν τούτοις, η συγγραφέας αντλεί πλήθος πληροφοριών και από άλλα ευρωπαϊκά δικαιοικά συστήματα, όπως το γερμανικό, το αγγλικό και το σοβιετικό.

Αναντίρρητο συμπέρασμα της συγκριτικής αυτής εργασίας είναι η διαρκής και σταθερή σύγκλιση, όχι μόνον των νομοθετικών κειμένων, αλλά κυρίως, των δοθησομένων νομικών λύσεων, που τελικώς καθορίζουν το δικαίωμα στην νόμιμη μοίρα. Παρά το γεγονός, ότι η αρχική κατεύθυνση υπήρξε διαμετρικώς διαφορετική (*pars hereditatis* στην Γαλλία, *pars bonorum* στην Ελλάδα), εν συνεχεία ο κοινός στόχος, δηλαδή η διασφάλιση ουσιαστικής - αποτελεσματικής προστασίας της κοινωνικής ομάδος-οικογένειας, κατέληξε, μέσω διαδοχικών μεταρρυθμίσεων των Κωδίκων ή των διατάξεων, συγκεκριμένων επιλογών της νομολογίας και ερμηνειών της θεωρίας σε σταδιακή προσέγγιση των δύο Δικαίων. Άπειρα παραδείγματα στηρίζουν αυτήν την άποψη η οποία, άλλως τε, αναδεικνύει τον ενιαίο χαρακτήρα του ευρωπαϊκού δικαίου. Το αγγλικό δίκαιο, που δεν γνωρίζει δικαίωμα νόμιμης μοίρας, παραμένει μία μειούμενης σημασίας εξαίρεση. Η μεταβολή των κληρονομικών δικαιωμάτων κάποιων μελών της οικογένειας δεν αντανακλά, όπως διαξοδικώς αναφέρεται, παρά τις δοκιμές λειτουργικές ανακατατάξεις στο εσωτερικό της.

Η παρουσιαζόμενη εδώ μελέτη της κυρίας Κονδύλη έχει σειρά θετικών σημείων:

1. Αρτίως οργανωμένο και ευρηματικό πλάνο ιδεών, που εξασφαλίζει την σαφήνεια του κειμένου.

2. Πρωτότυπη, ασυνήθιστη, συνθετική προσέγγιση ενός παραδοσιακού και για πολλούς εξαντλημένου κλάδου του Αστικού δικαίου (θετικές επιρροές της Κοινωνιολογίας του Δικαίου).

3. Ευρύτητα γνώσεων, κριτικό πνεύμα, βαθεία γνώση του αντικειμένου έρευνας.

Τέλος, επισημαίνεται με έμφαση, ότι η εργασία δίδει ικανοποιητικές απαντήσεις σε όσους επιχειρούν πλήρη κατάργηση ή, έστω, μερική αμφισβήτηση του δικαιώματος της Νόμιμης Μοίρας και ανασκευάζει την παλαιότερα γενικώς παραδεδειγμένη και πλέον λανθασμένη άποψη, ότι δηλαδή ως προς την νόμιμη μοίρα ο ελληνικός Α.Κ. διαφέρει, πλην της νομικής φύσεως του δικαιώματος, του γαλλικού *Code Civil*.

Συνοπτικώς και εν κατακλείδι: πρόκειται για μία εργασία ιδιαίτερας σημασίας, αξίας και υψηλής ποιότητας.

Καθηγητής Κωνστ. ΓΕ. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ